

"IT EIBERTSHIEM"

Earnewâld

Eernewoude

BESTE OOIEVAARSVRIENDEN,

Bij dezen doen wij U toekomen het jaarverslag 1993 van "IT EIBERTSHIEM" te Eernewoude.

Het jaar 1993 is voor de ooievaars en voor It Eibertshiem een uitstekend jaar geweest. Dat de ooievaar een enorme populariteit geniet wordt ons steeds opnieuw duidelijk door de belangstelling voor ons project en de ooievaar in het bijzonder. Regelmatig krijgen we diverse meldingen van gesignaleerde ooievaars in de provincie, van Garijp tot Lemmer en van Bozum tot Peazens-Moddergat. Uiteraard zijn we blij met al die meldingen want dat verstrekt ons toch enig inzicht in de routes die "onze" en uiteraard ook andere ooievaars kiezen. Er kwamen zelfs meldingen binnen van de Zwarte ooievaar, die dus zoals we nu weten niet alleen gezien wordt in De Blauwe Kamer maar ook in Gaasterland en omgeving. We houden ons aanbevolen voor meer meldingen en het liefst nog meldingen waarbij ook is vastgesteld of het om geringde exemplaren gaat of niet en nog mooier is het wanneer we ook het ringnummer ontvangen.

Uit de diverse meldingen kunnen we ook afleiden dat de ooievaars steeds verder van het station gaan fourageren en dat is een ontwikkeling die we van harte toejuichen en we hopen dan ook dat die trend zich doorzet. Straks meer daarover. Wij hopen dat het zich nu aandienende voorjaar weer een goed begin zal zijn voor het nieuwe ooievaarsseizoen. Hoewel er op dit moment echt sprake is van maartse buien (hagel en natte sneeuw op 19/3) toch verhindert dat de ooievaars niet om al druk met de nestbouw in de weer te zijn. Wij hopen op een goed ooievaarsjaar ook in 1994!



KANTTEKENING.

Een succesvol jaar voor de ooievaars, kan dat eigenlijk wel als je dat afspiegeld aan de ontwikkelingen om ons heen? De groeiende noden van een wereldbevolking die jaarlijks met 92 miljoen toeneemt, creëren een ongekende druk op het biologisch draagvlak van de aarde. Reeds nu eist de milieuaftakeling een hoge economische tol. De schatting is dat de afnemende bosproductiviteit door luchtverontreiniging jaarlijks Europa 30 miljard dollar kost. Het verlies van weidegronden door overbegrazing in Afrika belooft 7 miljard dollar. De jaarlijkse markt voor milieugoederen en diensten overtreft nu ook al de 200 miljard dollar en dit zal de komende jaren alleen maar toenemen! De griezelig dalende tendensen en de economie -de werkgelegenheid en de druk op de sociale verworvenheden stimuleren ook niet tot een montere aanpak van allerlei achtergebleven klussen. Toch zullen we hoe dan ook keuzes moeten maken en voor die keus moeten staan!

Dat geldt voor een ieder maar in bijzonder voor diegene die speciale verantwoordelijkheid dragen, zoals daar zijn; wereldleiders, volksvertegenwoordigers, vogelbeschermers, eibertsspecialisten etc. etc. Dat vogelbescherming kiest voor verbreding van het ooievaarsproject is denk ik een terechte keus zeker nu in 1994 het vijftienvijftigjarige bestaan van het project er aan zit te komen. En ook een noodzakelijke keus, immers we moeten weten wat we willen met het ooievaarsproject en in die zin zijn we zeker blij met deze keus. We kunnen verder. We hopen dan ook zeker dat U de keus maakt om ook met It Eibertshiem verder te gaan. Ook Uw keus is voor ons van groot belang. Samen verder ook in '94!



IT EIBERTSHIEM IN 1993.

Het broedseizoen is in het afgelopen jaar zeer succesvol geweest. Bij de start van het seizoen zagen we al dat we dit jaar meer vrijvliegende paren zouden krijgen dan voorgaande jaren. Toen er dan uiteindelijk 10 paren met eieren kwamen waren we hoopvol gestemd. Meer dan 5 paren met jongen hadden we nog niet gehad dus de hoop was ook zeker gerechtvaardigd. Nog ver voor we bij het buitenstation waren konden we het eerste paar al waarnemen op het dak van de woonboerderij van de fam. de Boer. Het grappige daarbij was dat we het jaar daarvoor op verzoek van de fam. een nest op paal hadden geplaatst en nu bleef het nest leeg en bouwden de ooievaars zelf een nest op het dak. Een prachtig gezicht en toen er dan ook eenmaal jongen waren waande menig een zich in vroegere tijden. Ook op It Eibertshiem kwamen in totaal 43 eieren op de nesten, waarvan uiteindelijk 13 eieren niet uitkwamen. Er verdwenen 4 en 9 eieren bleken onbevruucht. Er kwamen dus 30 jongen uit de dop waarvan er door verschillende oorzaken nog 10 dood gingen. Zeer tevreden waren we met het resultaat van 20 jongen.

Toch werden we ook dit jaar met pech geconfronteerd. En wel uit onverwachte hoek. Meestal hebben we pech met jonge vogels omdat we soms vergeten dat ook in de vrije natuur niet elk ei ook vogel wordt.



Nu kregen we echter te maken met het verongelukken van volwassen vogels die ook nog deel uitmaakten van paren met jonge vogels. In een week tijd namelijk werden 2 ooievaars dood gereden in de directe omgeving van het station waarbij je je zeker afvraagt hoe dat nu toch mogelijk is mede gelet op de verkeersintensiviteit aldaar! Maar toch het gebeurde en toen was dat eigenlijk een ramp op zich. Voor ons, voor de jonge ooievaars en ook voor de desbetreffende automobilisten, dat wil ik zeker wel even noemen want ook die voelden zich zeer bezwaard. Omdat het nog maar eind mei was kon de overgebleven ooievaar in zijn eentje nooit de jongen groot brengen en vandaar dat toen is besloten om de jongen met de hand groot te brengen. Dat is prima gelukt niet in de laatste plaats door de inzet van ons werkgroeplid F. Jelsma en zijn vrouw. We "verdienen" als werkgroep heel veel alleen we krijgen vaak minder! Een speciaal woord van dank is dan ook zeker op z'n plaats!

Blij waren we dan ook zeker toen uiteindelijk ook die vogels weer op ons station terugkwamen. Ook hadden we dit jaar weer 1 broedgeval in de kooi wat uiteindelijk 2 jongen opleverde.

Al met al een redelijk succesvol jaar wat tot gevolg had dat er eind augustus een 40 tal vrijvliegende ooievaars waren, een spectaculair gezicht en heel wat bezoekers zagen dat met plezier en verwondering aan. Op 27 aug. gingen een 30 ooievaars op trek en ook dat stemt tot tevredenheid.



ANDER NIEUWS.

*Ook dit jaar waren er op en rond It Eibertshiem weer de nodige activiteiten. In het voorjaar zijn we begonnen met het herstel van een aantal nesten en ook hebben we bij het station en in de directe omgeving een aantal nesten geplaatst. De hoogste bij Dhr. Jacobi in Garijp valt misschien bij de mensen niet zo op maar hopelijk bij de ooievaars des te meer.

*Omdat ook de kooien niet onderhoudsvrij zijn is ook daar het een en ander hersteld. In het afgelopen jaar zaten er ook maar weinig ooievaars in maar eind december zijn er vanuit Het Liesveld 10 jonge ooievaars bij gekomen.

*Veel bezoekers kwamen een kijkje nemen en ook de media gaf ruim aandacht aan onze vogels. Op de valreep meldde ik al in het vorig verslag dat 1993 wat dat betreft goed begon doordat we op 25 jan. op de late middag en op de late avond via twee omroepen op tv waren en nadien zijn we redelijk in het nieuws geweest. Is dat zinvol? Wij vinden dat we zowel uit educatief oogpunt danwel met het oog op bezoekers toch in het nieuws moeten blijven. We willen laten weten waarom we met een dergelijk project bezig zijn en daarnaast zorgen bezoekers voor een deel van onze inkomsten.

*Ook waren er weer diverse excursies en werden er lezingen gehouden.

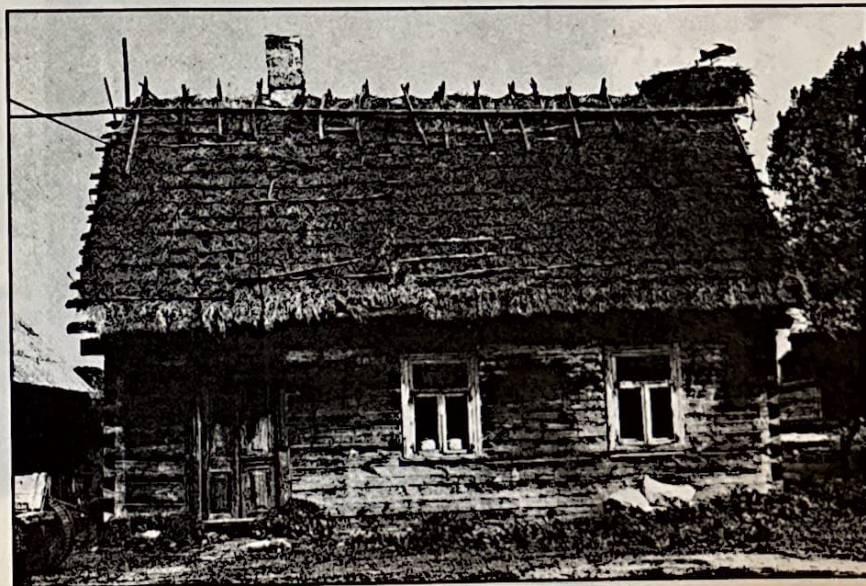
*De vogelbeschermingswacht Gorredijk organiseerde weer de Eibertshiem fietstocht en schonk de opbrengst, F800,- aan de ooievaars. Hartelijk dank.



*De landelijke bijeenkomst voor de buitenstations werd dit jaar in Alphen a.d. Rijn gehouden. Veel informatie uitgewisseld en in de middag een prachtige rondleiding gehad op het in aanbouw zijnde archeologisch thema park.

*Niet onvermeld mag blijven dat ook wij blij zijn met de vrijwilligers van It Fryske Gea omdat die er mede voor zorgen dat in de zomerperiode bezoekers welkom zijn in de Reidplum en bij de ooievaars.

*De expositieruimte is ook wat het ooievaarsdeel betreft nu weer goed ingericht. We hopen het voor '94 nog mooier te maken met een aanvliegende ooievaar waarop de preparateur momenteel zijn best doet.





NEDERLANDS OOIEVAARSNIEUWS.

De gegevens die we binnen kregen betreffende de landelijke resultaten over 1993 zijn goed te noemen. Op een totaal van 800 eieren werden 575 jongen geboren waarvan er uiteindelijk 405 jongen grootgebracht zijn. Bij deze getallen wordt er vanuit gegaan dat alle broedgevallen bekend zijn.

	1993	1992	1991
gemiddeld aantal eieren per paar.	3,4	3,4	4,3
gemiddeld aantal uitgekomen eieren per paar.	2,5	2,3	3,1
gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per paar.	1,8	1,5	2,2

Uit deze cijfers valt op te maken dat er nu jaarlijks dus ruim 400 ooievaars bij komen in ons land en we hopen dus ook dat er nu na verloop van tijd meer ooievaars terug keren naar ons land wanneer ze op trek geweest zijn. Dat blijft landelijk en ook voor It Eibertshiem afwachten. Voor de Eibertshiem-situatie geldt dat we nu de laatste 4 jaar een redelijk groepje ooievaars op trek zien gaan. Wat daarvan terugkeert blijft afwachten. Het is bekend dat jonge ooievaars de eerste jaren niet terugkeren naar hun geboorteplaats, maar meer zuidelijk overzomeren.



In 1954 liet een onderzoek van Libbert zien dat in de broedtijd onder tweede kalenderjaar-vogels 33% teruggemeld op minder dan 1000 km van hun geboorteneest. Onder derdejaars-vogels was dat al 60% en onder vierdejaars-vogels was dat al 89%. Dit betrof allen vogels van de oostpopulatie. Bairlein onderzocht in 1981 meldingen van naar het westen trekende ooievaars. De afstand ringplaats_meldplaats was voor tweedejaars-vogels 1700 km, voor derdejaars-vogels 1300 km en voor vierdejaars-vogels was die afstand weer beduidend kleiner. Kortom, de meeste ooievaars komen zo rond hun vierde kalenderjaar weer in de omgeving van het geboorteneest. Toch biedt dit nog geen enkele zekerheid voor ons om aan te nemen dat er vanaf '95 meer ooievaars naar Eernewoude terugkeren. Immers er zijn onvoldoende ringgegevens bekend van Nederlandse ooievaars om de plaatstrouw te vergelijken met die uit andere gebieden!

Verder belangrijk landelijk nieuws betreft de voortgang van het project. In 1994 is Vogelbescherming 25 jaar bezig de ooievaar voor ons land te behouden. Gezien de doelstelling van de vereniging zal het project er uiteindelijk toe moeten leiden dat de ooievaar als in het wild levende soort in Nederland terugkeert. Dit onafhankelijk van menselijk ingrijpen. Vogelbescherming heeft daarom gekozen voor verbreding van het ooievaarsproject waarbij twee vragen centraal staan.



a) Is er in ons land ruimte voor een "wilde zelfstandige" populatie ooievaars en als dat niet het geval is moet er ook bekend worden wat er mis is en wat eraan gedaan kan worden.

b) Zijn de gegevens uit het onderzoek van 1984 nog steeds actueel.

Door het project nu te gaan verbreden tot onderzoek ter onderbouwing van beschermingswerk en biotoopverbetering wordt de basis gelegd voor het aanpakken van de oorzaken van de achteruitgang van de ooievaar. Alleen door de oorzaken van de achteruitgang weg te nemen zal de soort als wilde vogel in ons landschap kunnen voortbestaan!

INTERNATIONAAL OOIEVAARS NIEUWS.

Aansluitend kan gemeld worden dat er ook in internationaal verband in dezelfde richting wordt gedacht. Omdat samenwerking in dezen ook belangrijk is wordt er door Vogelbescherming meegewerkt aan de oprichting van de "International White Stork Working Group". In april hoopt men met een symposium in Basel, Zwitserland van start te gaan met deze nieuwe groep.

Het lijkt er op dat er in ruime mate aandacht wordt geschonken aan de achteruitgang van de ooievaars in ons en de ons omringende landen. Of die aandacht het tij nog kan keren is echter zeer de vraag! In ieder geval zullen we duidelijker en veel sneller stappen moeten zetten dan de afgelopen 25 jaar is mijn stellige overtuiging.



DIVERSEN.

In de dorpskrant van Warns kwam ik een heel aardig artikel tegen betreffende de waarneming van een Zwarte ooievaar wat ik U niet wil onthouden.

Natuernijs.

Ein septimber krige ik fan ferskillende minsken tillefoantsjes oer in frjemde fûgel, dy't hjir tahald. Guon hienen it sels oer in strûsfûgel, want neffens har wie it in mansk, bist op syn hege poaten. In oar hie it wer oer in útrekte skries. Redden genôch om op ûndersyk ut te gean. It die bliken dat it om in Swarte Earrebarre gie. In bist dat hjir sawat nea foarkomt op de trek en hjir natuerlik al hielendal net briedt. De swarte earrebarre is in folle neef fan de wite earrebarre. Dizze is al hiel seldsum, dus lit stean de swarte foarm dêrfan. Mei dizze twa soarten is wol wat frjemds oan de hân. De wite giet oeral yn Europa hurd yn tal efterút, mar de swarte wreidet syn briedgebieden út. It giet net sa fluch en ek net yn grutte oantallen, mar, se briede no al yn Belgie (5-7 pear) en ek al yn Dútslân (40 pear). Logysk natuerlik dat wy yn Nederlân de kâns krije om sa no en dan dizze fûgel te bewûnderjen. Hy húsmanne foaral om foar by de pleats fan de Jorritsma's en op nei Skarl ta. Mear as trije wiken hat de fûgel him sjen litten en hiel wat minsken ha de kâns waarnommen om him te besjen. It wie in jonge fûgel, want poaten en snaffel wienen noch net echt read. Hy wie ek net sa skruten, want men koe him op 5 meter wol benei komme. De kâns om sa'n fûgel te sjen leit foaral tusken july en septimber, sa hat bliken dien út it oantal meldingen dat sintraal binnenkomt.

Dizze fûgel hat him dêr kreas oan halden.

Met dank aan Dhr. E. van Hijum.



TOT BESLUIT.

Hopelijk heeft U zo weer enigszins een beeld gekregen van de ontwikkelingen in 1993. We hopen uiteraard dat er het komende jaar meer ooievaars terugkeren en dat het aantal paren zich verder gaat uitbreiden. Niet zo zeer bij het station maar vooral in de (directe) omgeving. Dat is vooral ook ons doel. Dat is ook de reden wat ik in het begin al noemde waarom we steeds minder (bij) voeren. Daarmee dwingen we de vogels om hun territorium uit te breiden en zorgen we zodoende ook voor de nodige spreiding. Ook het aantal nesten breiden we bij het station niet verder uit. We hopen dat we op deze manier zorgen voor een meer evenwichtige spreiding van het aantal ooievaars in en vooral rond Eernewoude.

Mede met Uw steun blijven wij werken aan het behoud van de ooievaar, voor ons, voor U en voor allen die na ons komen en ook vast nog willen genieten van al het moois wat de natuur te bieden heeft. Dat alles met en voor de ooievaar.

Maart 1994.

Werkgroep It Eibertshiem.
H. Folkertsma, voorzitter.



BESTELBON.

-ex. In het ooievaarsnest a F15,-
40 pag. veel foto's in kleur.
-ex. Baddoek a F15,-
Geveven, verkrijgbaar in 3 kleuren.
-sets kaarten 10 stuks F6,-
-ex. Ooievaars op Andersens dak F5,-
Jeugdboekje met tekeningen zwart/wit.
-ex. De lachende ooievaar F5,-
Rijm en moppenboekje over de natuur.
-ex. Ooievaarsstropdas F25,-
-Stickers groot formaat a F2,50.

Bestelbon sturen naar: H. Folkertsma,
Hegedijk 1,
8642 WH Lutkewierum.
Tel: 051521559.

Ja, ik naam,
..... adres,
..... woonplaats,

geef mij op als donateur voor It Eibertshiem
met een jaarlijkse bijdrage van F.... (min. F7,50)

Alle gevers en geefsters (bedrijven, afdelingen van de B.F.V.W., de B.F.V.W. particulieren) alvast dank.

ps. U kunt mee fietsen met de Eibertshiemfietsstocht op zondag 29 mei start tussen 09.30 en 14.00 uur in Terwispeel.



